

Taj žalostan kriterij o nestajanju našeg naroda u moru tuđinštine, kako je to nazvao jedan naš književnik u toj zemlji (Ante Karagić), bio je poznat još i između dva rata, kada je pomađarivanje našeg življa preko granice poprimilo takve razmjere da se više ničim nije moglo skrivati. Tada se javlja članak u *Narodnoj Obrani*, br. 12/1935, pod naslovom *Stanje manjina u današnjoj Mađarskoj*, u kojem su iznijeti porazni uspo- redni podaci za godine 1920. i 1930, dakle za samo 10 godina. Kriterij za pomađarivanje bio je i više nego jednostavan. Trebalo je samo pokazati za koji su se broj povećali Mađari! Tako je 1920, godine bilo 7,147.053 Mađara koji su se za deset godina povećali na 8,000.112 stanovnika, da bi se u tom istom razdoblju Slaveni smanjili od 141.889 na 104.819, a Hrvati i Srbi od 51.981 na 34.714, što je značilo da se sav ostali dio stanovništva tako povećanog, odnosio isključivo na novonastale Mađare!

Pokušali smo prikazati *povijesnu sudbinu* našeg hrvatskog segmenta na sjeveru u ovisnosti s *teritorijem* što ga je on nastavao s obje strane granice koja je Trianonskim ugovorom uspostavljena između naše zemlje i Mađarske nakon prvog svjetskog rata. Morali smo na žalost konstatirati činjenice koje nisu govorile u prilog razvoja i opstojnosti toga našeg nacionalnog bića ni u Mađarskoj, ni u novoformiranoj državi SHS, odnosno u predratnoj Jugoslaviji. Ipak, fatalne prilike i isto takve pouke koje je naš narod stekao ugrožavanjem na objema stranama nisu ga uništavale, nego su mu pomogle da se između dvaju ratova nacionalno konsolidira, uz svakodnevne žrtve svojih najboljih predstavnika na kulturnom i prosvjetnom polju. Konačno je taj proces uoči 2. svjetskog rata bio dogotovljen na svu sreću na taj način, da su se jednom zauvijek ti Hrvati integrirali u svoje prirodno matično nacionalno biće, ako ne svugdje, a ono bar kod svoje kuće. Nakon ovog rata taj je proces u naše dane zahvatio i one Hrvate koji su ostali u Mađarskoj, pa se već danas može s mnogo pozitivnosti govoriti o njegovu djelotvornom učinku. U Mađarskoj je stasao određen broj naših intelektualaca čije djelovanje sve više dolazi do izražaja, na korist našega naroda. Treba pri tome spomenuti činjenicu da mađarske vlasti u posljednje vrijeme taj proces potpomažu, što bi trebao biti putokaz i za mjerodavne crkvene krugove u toj zemlji.

VRAĆAM SE...

S. Marija od Presv. Srca

Vraćam se sve više i dublje
tebi, Beskrajju,
gdje se utapaju sve želje.

I ostaje samo jedina:
Da si Ti moje SVE.